

بحر دیدم ، غرقه در خون ، کشورم آمد بیاد
ابر دیدم پرز تو فان ، لشکر آمد بیاد
موج را دیدم که خشم آلوده بر ساحل گذشت
در مصاف حق و باطل ، خنجر آمد بیاد
سرخ رنگ افق دیدم بدور آسمان
پرز خون ، چون لاله رنگین ، سنگرم آمد بیاد^(۱)

شاعر امروز دیگر در عزای اربابان زور و حاکمان خودکامه ،
شعر نمی سراید ، شعری را که امروز اگر در عزایی سراید ،
در عزای آزادگان و سلحشوران آزاد است که بیسرای
شکستاندن زنجیرهای زورمداران و شیاطین مزور و متجاوزین
خون آشام ، خون خود را ریختانند و جان شریفین خود را
سقا و تمندان به قربان کردند .

چرا کباب ز غم ما در وطن نشود
چرا ز غصه سیه پوش مرد وزن نشود
چرا ز دیده توحید یان نبارد خون
چرا به سنگ رحق گریه موزن نشود
چرا ز لخت جگر دامن سپاه خدا
برنگ لاله خونبار تا پخن نشود
چرا ز داغ نروید هزار لاله به دشت
چرا اسیر محن دره و دمن نشود
تو قهرمان وطن می کنی به جبهه و داع
چرا از هجرت و افسرده جان و تن نشود

۱- شعرا ز برادر دلجو "حیسنی"

تو آبروی شهادت تو افتخار جهاد

هزار رحمت حق بر روان پاک تو باد (۱)

شاهرا امروز شما مت و قهرمانی بی نظیر مجاهدان کفر ستیز
سرزمین خود را می ستاید که در راه دفاع از دین و ناموس
وطن دلیرانه رزمیدند و به ملت مسلمان ما مجد و عزت
بخشیدند .

ز فریا دتفلت جز صدای حق نمی آید

ز خیبر تا مدینه گوش ها وقف صدای تست

چه زیبا ترا ز این نقشی که بیند دیده تاریخ

که تو خنجر به کف ، دشمن فتاده زیر پای تست

خدا جویی ، وطن خواهی ، سرافرازی و آزادی

به خون شیر مردان ، نقش ، بر روی لوای تست (۲)

شاهرا امروز شعر خود را ، فریاد خود را ، احساس خود را و آرمان
خود را با فریاد سهمگین و خشمناک مسلسل های مجاهدان
کفر ستیز میهن مان که برای شکستن زنجیرهای اسارت و
زدودن ظلمت باطل و زوال سیطره طواغیت ، شعله ور
و فروزان گردیدند ، هم آهنگ و هم مسیر میسازد .

مشت پولادین ما فرق سلاطین بشکند

جنبش خونین ما پوز شیاطین بشکند

همت مردم که برخیزد از ایمان تنگد

در نیستان شیرودر آفاق شاهین بشکند

لرزه براندام دشمن افگند شور جهاد

هیبت سیلاب ما تخت بلورین بشکند

۱- شعرا زبرا در عباد الاحد تارشی که بمناسبت شهادت ذبیح الله

فرمانده مکتبی و مشهور جهاد ولایت بلخ سروده اند .

۳- شعرا زمرحوم استاد خلیلی

هالهء پر ذرق و برق و چلچراغ انقلاب

ظلمت شبهای تار و سرد و غمگین بشکنند (۱)

شاعر امروز در پرتو تعالیم و دساتیر مکتب برحق و نجاسات
بخش اسلام که آیدیا لوی آیدیا ل اورتشکیل میدهد و
در روشنائی شعله های فروزان مسلسل های فرزندان راستین
و سلحشور امت اسلامی افغانستان اضمحلال و زوال حتی و
ذلت با رعصیانگران کافرو طواغیت بیدادگر را پیشگویی
می کند، پیشگویی ای که امروز تحققش را دنیای بشریت
بادیذگان بهت زده باناباوری می نگرند.

یک روز پرتوی زحقیقت رسید نیست

وین ظلمت عظیم زدنیاز دود نیست

یک روز استغاثهء انسان داد جو

براونجای شهر اجابت شنیدن نیست

یک روز پر شکسته ترین طایراسیر

از تنگنای درب قفس پر کشیدن نیست

یک روز اگر شکست طلسم امیدها

فردا امیدهای نوین آفریدن نیست

فرخنده باد روح مسلسل که شعله اش

صدباب نور بردل ظلمت کشود نیست (۲)

و شاعر امروز با هدفمندی بزرگ و رسالت سترگی که دارد
از مرز محدود کشورش پافرا ترمی نهد و با آواز بلندی که از
ژرفنای قلب شکسته و مصیبت ناکش و تنگنای سینهء مجروح
وداغدارش برمی خیزد، اسیرشدگان هم دین و همنوع

۱- شعرا ز شهید عبدالهی شیدا

۲- شعرا زلاجوردین شهری

خود را که در سکوت ننگین و مرگباری فرو رفته اند برای
رهایی و حریت فرا میخواند:

جهان بیدار شد از خواب، ای همدم زجا برخیز
بزن بر قلب دشمن خنجر و بهرغزا — برخیز
درین دوران رستاخیز، غفلت سخت ننگین است
مده فرصت کنون از کف، سرت گردم بپا برخیز
زهرسومی رسد در گوش ها شپ — — — اور آزادی
تو هم به نجات خویش با چوب و عصا — برخیز
ز آمو تا به خیبر آتش پیکا رمی — — —
تو آنجا گرم کن بزم قیام و شعله زاب — برخیز
قبای بردگی برق امتت نا سا زونا زیبا ست
بدرکن از تنبت این جا مه و، گلگون قبا برخیز
بیک آهنگ برق آسای بگسل بند و زنجیرت
برای طرد استعمار، پر شو رونو — برخیز
ستم را واژگون گردان بنای ظلم — — —
بکن با خون ظالم دست و پای خود حنا برخیز (۱)
بدین ترتیب شاعر امروز جا معه ما شاعر حقیقت ها و راستی
ها، شاعر دمه ها و رنج ها، شاعر فداکاریها و قربانیها و
شاعر مجرومیت ها و مظلومیت های مردم خود و شاعر خرابیها و ویرانی
های سرزمین زیبا و محبوب خود است.
شاعر امروز ترجمان چشم اشکبار یتیمان، سینه پر درد
مادران، قلب خونین بیوه زنان و پشت خمیده پدران
کشور اسلامی ما است که همه از مظلالم و حشت با رکمونیه و
سفاکی روس جهانخوا رو متجاوز و مصیبتی بدل دارند و آثاری
به چهره.

۱- شعرا زد کتور حق شناس

شاعر امروز، شاعر هدفمند، متعهد و آگاه است. شاعر امروز هم درد و رنج ملت خود را به تصویر می کشد و هم آرمان و خواست اعتقادی و اجتماعی آنها را منعکس می سازد.

شاعر امروز، شاعر پیام و فریاد است. پیام رهایی از اسارت، پیام آزادی و عزت، پیام سعادت مندی و نجات پیام عدالت و راستی و پیام مبارزه با باطل و پر خاش با بیدادگری ها و قلدری ها.

شاعر امروز در همه صحنه ها حضور دارد. در سنگرهای آتشین و خونبار جهاد، در مزار شهدا، در مصیبت ها و عزاداری ها، در فریادها و قیام ها و ...

شاعران امروز مردان خیر و هدفمند جامعه ما اند که با شعر خود مسیر انقلاب را روشن نگه میدارند و بر تفنگ و تفنگداران انقلاب اسلامی کشور جهت میدهند. از این روستا مسئولیت شاعر امروز مسئولیت بسیار مهم و سنگین است.

والسلام

محمد اکرام " اندیشمند "

خلص سوانح برادر دلجو حسینی

برادر سید اسحاق
(دلجو حسینی) فرزند
سید قاسم حسینی
بتاریخ ۱۳ رمضان
۱۳۲۸ در یک خانواده
مذهبی و اهل قلم
در شهر باستانی هرات
متولد گردیده تحصیلات
ابتدائی، متوسطه و
عالی را در لیسه غیاث

الدین غوری معروف به لیسه سلطان مرتبه انجام رسانده
ولسانس خود را در رشته ادبیات از پوشتون کابل بدست
آورده اند.

برادر دلجو حسینی در سال ۱۳۴۸ با نهضت‌رهاییی بخش انقلابی
جوانان مسلمان پیوست و در سال ۳۵۱ حینکه نهضت
اسلامی و روح‌س‌ترین مرحله‌ای از مبارزه قرار داشت
ونهضت با یدچهره‌های صفا و اول مبارزه را غرض‌ش‌و رای
اتحادیه محصلان کاندیدی ساخت برادر دلجو نیز کاندید
اتحادیه محصلان گردید.

برادر دلجو حسینی پس از کودتای ۱۳۵۲ در سال ۱۳۵۳ توسط
نیروهای رژیم طاغوتی داود دستگیر و بس از رهائی از زندان
در حالیکه وظیفه معلمی را به عهده داشت در را بسیج
نیروهای انقلابی و متعهد به خط اصیل اسلام از هیچ‌گونه
تلاشی دریغ نورزید. کارنو پسندگی و شعر سرائی وی از سال
۱۳۴۳ به همکاری با روزنامه اتفاق اسلام آغا زیفته‌که

فعالیت مستمر عقیدتی و ادبی وی را در جمع سرشناس‌ترین نویسندگان های کشور قرار داد.

بر علاوه مقالات و اشعار متعددی که در صفحه روزنامه جمهوری اسلامی، اطلاعات، راه‌حق و سایر ارگان‌های نشراتی به چاپ رسیده نوشته‌های وی از قبیل بانسک و هیل آفتاب مشرق، زمزمه‌های انقلاب به شکل رسالات نیز انتشار یافته و همین اکنون دو مجموعه شعری برادر دلجو آماده چاپ است.

موصوف در سال ۱۳۵۷ پس از کودتای عمال روس به کشور ایران هجرت نمود و بتاریخ ۱۷ جدی ۱۳۵۷ عازم پاکستان گردید.

برادر دلجو برای چندین سال بحیث مسئول فرهنگی حزب در جمهوری اسلامی ایران ایفای خدمت نموده که بالاخره در شورای مرکزی منتخب، سال ۱۳۶۶ حزب اسلامی افغانستان بحیث عضو شورای مرکزی حزب اسلامی افغانستان پذیرفته شد و در جلسه تاریخی (۶) میزان ۱۳۶۶ وی را غیاث‌با "بسه" آرای اکثریت بحیث رئیس کمیته ارشاد و فرهنگ حزب اسلامی افغانستان تعیین نمودند.

سیلاب خون

الهی سینه داغ تیر مجسمان جھاتاکی
 به حسرت به نفس صد غوطه در خون جگر تا چند
 اسیر پنج بیداد دشمن در نفس تا چند
 نه صبح نو بهاری در گلستان وطن پیدا
 به هر شهر و دیاری خانه امید ویران است
 زهر ویرانه جسد ددی واهی بر نمی خیزد
 همه جبهه ناله و شیون فغان از درد تنهایی
 نه ما آواره گان را روز عید دی و نه نوروزی
 بود سیلاب خون جاری بهر وادی بهر مامون

بغیر بت ملت افغان گرفتار بلاتاکی
 بدمان غمش هر لحظه بارنج و عین تاکی
 بروی مین و زیر بزم ناپال از بهواتاکی
 درین شام سیاه سردی مهرشتاکی
 بهر کوی و بهر برزن بود مامون تاکی
 بفرقت انتظار نو چشمی سبها تاکی
 بود در زبان مابهر صبح و سوتاکی
 به سر بردن بدین سان زانو محزون ایختاکی
 چمن زار وطن باشد چو دشت کربلاتاکی

بیا درستن از این موج و این آشوب این دریا
 بعالم شور و غوغای دیگر از بانگ تلکیت
 پی او نام رفتن ارحم و عقل و دین دور است
 تو دریای عظیمی قدرت از خود مبرودن
 به این تدبیر و پیکار تو شرق و غرب حیران است

درین گرداب خونین غوطه خوردن دست و پاتاکی
 رسیدن بر سر وحدت به این چون و چرا تاکی
 بچشم و هم دیدن دین و دنیا را دو تا تاکی
 بسبب نظم نوی ایجاد کن این ماجرا تاکی
 چنین سرگشته و حیران زهم بودن جراتاکی

بیا معارف سردای وطن، درد آشنا تاکی
 درین عصریکه انسان تا میخ زهره پروازش
 دگرگون کن بنای کهنه را از بنج و بنیادش
 کنون تمام منزل مقصود را بهی نیست چندان
 بشوق وصل عمری را درین وادی بسر بردم

به زیر بار ظلم و سلاطه ای فقر و غنا تاکی
 تو بهر لقمه ای نانی چنین دنگ تاکی
 نظم فقر و جهل و امتیاز ناروا تاکی
 تلاش و جهد باید محنت بال بهما تاکی
 چنین بگذشت ایام جوانی بیوفاتاکی

ز خونم کاشش گلین گشتی خاک سر کولیش
 نمی گردی شهید تیر مژگانش دلاتاکی

«جَو» حسینی»

باید مسیر جاده به نور فلق گرفت

ده سال پیش

لشکر خصم ز بون دین
آن بی خدای وحشی آتش به دود مان
درنده ترزخیل مغول
آن تزار سرخ
خونریز و مست
و کینه ور از باده غرور
باخیل/نسیاه و سلاحی که مرگ از آن
بارید روز و شب
ز زمین و آسمان
بر کلبه محقر گلین مردمی
کافزون زهرستم شده
محروم بوده اند

در تیره شام سرد و سیاه
پر از ملال
چون اردهای تشنه بخون
حمله ور شدند
باتیغ کین و جور
بسی نخل تازه را
از پافکنده اند
باغ و بهار و گلشن آمال و آرزو
اندر لهیب آز و طمع

پاك سوختند
 باداس فتنه گردن صدها گل مراد
 ببریده اند
 و پرپروخاکش نموده اند
 ویران شد از عداوت آن جانیان وطن
 خشکیده سبزه درچمن عشق و آرزو
 هرکلبه گشت
 لانه ویران مار و مور
 صدها هزار شیشه دلهاي پرامید
 بشکسته شد به سنگ جفا
 زار و بیگناه
 مرغان پرشکسته و آواره از وطن
 هر يك ز بیم جان
 ره صحرا گرفت و رفت
 بسیار سالها که غریبانه
 زندگی
 در تنگنای عسرت آواره گی گذشت
 هرگز درون کلبه ما
 بزم عشرتی
 بر پانگشت و سختی ما
 مستدام ماند
 پيك بهار بردران خیمه حزين
 يك روز هم
 سرنکشید
 حلقه ای نزد
 هرچند!
 بچه های برهنه تنی فقیر
 آنها که آب نیز به سختی

بزمِ شاعر

پیشکش کنندہ
پروفیسر محمد اکرام

ترتیب: محمد اکرام «اندیشمند»

چشیده اند
رفتند تا بپای قدوم مبارکش
اما

از دور هم
نوید رهایی بکس نگفت
آنها که يك تنه
طی ده سال اشك و خون
پای برهنه ،
دست تهی ،
بیکس و غریب ،
لیکن به اتکای خدای ستم کشان
بر خصم نابکار جفا پیشه
هر نفس

در شهروده
و دشت و بیابان و کوهسار
در شام و صبح

و گاه و پگاه
و بهر کجا
دریای خون و مرگ و شکست
آفریده اند
در شرق و غرب
شور و نبرد و
قیام و خشم

در « نخجوان » « ۱ » و « غزه » « ۲ »
« باکو » « ۳ » و « رود نیل » « ۴ »
در « تمشوارا » « ۵ » از « لیتوانی » « ۱ »

تادم « دیوار » « ۷ » جور روس
عصر د گر
بنوع بشر
آفریده اند
عصریکه
جای کفر وستم
شرک وافتراق
خواهد نشست
قسط وعدالت
بدادگاه
برجایگاه
مشرّب
یا سائی « مارکسیسم »
برنقشگاه
فاسد
فرهنگ
پوج غرب
برپندارهای
منحط
وامانده
ازقرون
آنهاکه
جای دین خدا را گرفته اند
آنها که بوده اند
دودیو
ولی
برصورت آدمی
باید که

حق نشیند و
فرمان دهد
داد
لیکن
هنوز جاده فتح و ظفر
عیان
پر پیچ و پر خم است
صدها کمین و دام
بهرکوی و برزن است
هرگوشه رهن است
ازهردری
صدای افغان است و شیون است
از حق رأی و علم و سواد و هنر هنوز
محروم هرزن است
دزدان قافله
سرهرپیچ و گردن است
یاران !
مسیر قافله
تا منزل مراد
راهی است پر خطر
پر بیم و خوف و
وزوزه گرگان زهر طرف
گر رهرویم
در ظلمات شب سیاه
نتوان درنگ کرد
باید مسیر جاده بنور فلق گرفت

باید که دشت و دره بخون

چون شفق
گرفت

« ۱ » نخجوان از شهر معروف آذر بایجان که استقلال خود از حکومت استعماری روس بنام جمهوری مستقل نخجوان اعلام نمود

« ۲ » نوار غزه از اماکن مقدس و زادگاه پیامبران الهی که به چنگال اسرائیل خون آشام اسیر است و خونین ترین قیام های فلسطین از آن نشئت کرده است

« ۳ » باکو مرکز آذر بایجان است که قیام سراسری سپاه اسلام در آن جا آغاز گشت و ظاهراً بدست ارتش خون آشام سرخ درهم کوبیده شد .

« ۴ » قیام ها و خیزشهای عظیم اسلامی در سرزمین مصر ورود نیل

تمشو ارا شهری است در رومانیای که چندی قبل چاوشسکو فرمان قتل آزادی خواهان را در آن شهر صادر کرد و نتیجه آن بربادی رژیم دیکتاتوری او و هلاکت خود دیکتاتور بود

« ۵ » لیتوانیا از جمله سه جمهوری که بدست روس ها اسیر بوده و برای بدست آوردن آزادی شان در مبارزه اند .

« ۶ » دیوار جور - دیوار برلین که بعد از فرب سی سال از هم فرو ریخت و پارچه سنگ و خشت آن ذره ذره به فروش رسید .

تاریخ نوین

این روز بآب مقطع تاریخ نوین شد
در میهن مالشکر شیطان لعین شد
اندر پی نابودی اسلام به کمین شد
این وحشی ملحد به جهان خوار و حزین شد

رسوا و خجالت زده در روی زمین شد

مردان خدا دعوت و تدبیر فرزدند
از دل به صفا غفلت و زنگار زدند
بر لشکر سرخ حمله مردانه نمودند
پوز و پیکل روس به خونابه بسودند

مرد و زن افغان به وفا خادام دین شد

هر نعره ۶ تکبیر توای مرد مجاهد
چون قافله نورز تو در صف واحد
هر کس که شفت بر در حق راکع و ساجد
از هر طرف آمد به دعا جانب مسجد

از سوسه بگذشته به جانان قرین شد

در سر که رفتیم اگر بیگس و تنه
بر یاری و امداد خداوند توان
فتح و ظفری یافتیم از همست و الا
از قصه ما مردم خوابیده دنیا

بیدار شد از پهلوی شک سوی یقین شد

سردررهء اسلام که جانانه نهادیــــم
از بهر خدا جانانه وکاشانه نهادیــــم
فرزند و پدر ما دروهم خانم نهادیــــم
پا بر کله دشمن دیوانه نهادیــــم

این تلخی ایام در انجام شرین شد

آن خون شهیدان ره دین الهی
خونابهء چشمان یتیمان به جدایی
با اشک پسر مرده آن بیکس زخمی
دریای عظیمی شده چون سیل فغانی

فرعون زمان غرقه درین بحر مهین شد

امروز چو در خوف و هراسند اجانب
در عرشهء کشتی بنشینند به جوانب
تا تفرقه آرند در این لشکر غالب
بیرنگ نشود غافل از این سازش جالب

تا هر دو سیاه کار به هم پیورده نشین شد

سخن راست

چندسوزیم ازین تفرقه درلیل ونهار
چندگیریم زهمدیگرخودره بکنار
چندجوییم عیوب دگران درهمه کنار
چندسازیم هوا وهوس خویش زنار

چندجوییم بخودراحت و آزار بیار

تا بکی گوش به افسونگر خناس کنیم
از یقین جانب شک رفته وسواس کنیم
سخن نیک عزیزان غلط احساس کنیم
دل بهم داده توکل به رب الناس کنیم

علم سبزگیریم زوحدت بکنار

یادتو هست که در معرکه تنها بودیم
به ظل قدرت آن خالق یکتا بودیم
غیر و ابسته زهر قدرت دنیا بودیم
فارغ از فکریهودی و نصارا بودیم

حیف که امروز بسازیم به آن دشمن پار

خود بدانی که این دولت فانی گذر د
آمد و رفت ز رو قدرت خانگی گذر د
این مداحان همه دروقفه آنی گذر د
این همه نعمت و اسباب جهانی گذر د

بگسل از جمله و خود را به خداوند سپار

این همه خانه که ویران شده از بهر چه بود
این همه سرکه به قربان شده از بهر چه بود
این همه خون که بدامان شده از بهر چه بود
این همه دیده که گریان شده از بهر چه بود

آیا از بهر همین بود که بسازیم به عمار

نی نی سوگند بخداوند که نبود دست چنین
در همان مبداء و آغاز و دور اولیــــن
عهد و پیمان ببستیم به ایمان متیــــن
که دهیم هستی خود در ره آزا دی دین

هست آیین وفا را خط توحید شعــــار

سخت گیری تو با دشمن بی دین چه خوش است
لطف و نرمیت به هم مسلک آیین چه خوش است
دست گیری ات ز هر موء من مسکین چه خوش است
پاس هر طفل پدر مرده غمگین چه خوش است

تا که ارواح شهیدان بگیرند قــــرار

درد ما را است دوا امر خداوند رحیم
تا بیاایم به هم بر سر پیمان قدیم
باز گیریم همه سیرت آن خلق عظیم
تا شود حامی ما باز همان ذات کــــریم

تا که آزاد شویم ازستم استعمار

سازش کفرجهانی به عنادت —————
شوراقمارکریم ————— زرشادوبود
طرح تاریخ نوین طرزنها دتوبود
تیغ لاگیر قدم نه بسر استکبار

بازپیغام رسول مدنی راتوبیبار
بازایمان رفیق اولی راتوبیبار
بازآن بخشش عثمان غنی راتمو بیبار
بازعدل عمروعلم علی راتوبیبار

ای مجاهدکه تویی لایق این قرب وقرار

باکاز لومه لایم نکندهیچ فقی —————
درسختن گفتن حق خونداردزامی —————
همچو "بی رنگ" بگویدبفریادونفی —————
هرکه خواهدبجزاسلام شود کوروضری —————

تا که ازسازش اغیارکنند استغفار

سوانح مختصر الحاج محمد عارف غروال

محمد عارف غروال
دېکتيا ولايت دځاځي
ميدان ولسوالي دديری
مېلي پېکلي کي پېه
۱۳۲۴ کال کي زېږېدلی
اودرحمان بابا دلسی
له څلامولوروسه پېي
په ۱۳۴۷ کال کي دکابل
پوهنتون دا دسيا سوله
پوهنځي ته دپېښو

لسانس الحسني دی. په افغانستان کي پي پېه مختلفو
علمي او تحقيقي مو"سمو کي وظيفه ترسره کړي .
په ۱۳۵۹ کال کي مهاجر شوې او په ۱۳۶۱ کال کي
"د اتحاد اسلامي مجاهدين افغانستان" د مالي درشيس
د مشا ور په حيث وظيفه ترسره کړي . او بيا د (مخاد اسلامي)
د ليکوالانو د ټولنې غړی هم وه .
اودعلم مجلي د ليکوالانو غړيتوب هم لري . فعلا "د دعوت
اوارشاد وزارت د "انجمن تاريخ" رئيس دی .
تراوسه پي لاندي رسالي چاپ شويدي .
۱- دوينو لوري ۲- پمونه او غمونه ۳- تورزن او تورن
افغانستان .

د توري خړپ

پکي سوزيری مي تي خوری ماشومان عالمه
د ظلم اوردی لگیدلی په افغان عالمه

زما د ژوند د دنیا گۍ خونه ویجاړه شوله
زما د مینې لویشته لویشته ځمکه شاړه شوله
زما په غرونو، ځنگلونو باندې اوړپوری شو
په دی وحشت می لرغونۍ خونه لتاړه شوله

چری راوړیری د بمونو سورباران عالمه
د ظلم اوردی لگیدلی په افغان عالمه

زما وطن نه نن دا وریوه بټۍ جوړه ده
په غره او سمه د گولیو سره رلی جوړه ده
وطن تبا ه شو د ظالم د سره وحشت د لاسه
بس د سیسه د گران وطن د تبا هی جوړه ده

په دی بټۍ کی نینی کیری انسانان عالمه
د ظلم اوردی لگیدلی په افغان عالمه

زما وطن کی نن د وینو سیلابونه جوړ دی
له پاکو وینو د شهید می طوفانونه جوړ دی
د وطن کانی بوټی سره دی د بچوپه* ویشو
هره سینه کی د غمونو سره دا غونه جوړ دی

راته جوړشوی خپل وطن نه دی زندان عالمه
د ظلم اوردی لگیدلی په افغان عالمه

زاړه ځوانان می دی د حق په سنگرو کی پراته
لکه زمریان دی د وطن په دنگو غرو کی پراته
چاله وطن نه کدی کړی تری وطن پاتی شو
لاله اندگرځی په پردیو وطنو کی پراته

چي پري راغلي دي دتوري شيپي دوران عالمه
 دظلم اوردی لگیدلی په افغان عالمه
 ددین په مینه په سنگر کی پتنگان جنگیږي
 دسترهدف لپاره غرونوکی زمريان جنگیږي
 له سره تیردی، خو غلام دچا کیدلی نه شي
 هر مجاهدمي دي دبدرپهلوان جنگیږي
 قوي موعزم، اراده ده تینگ ايمان عالمه
 دظلم اوردی لگیدلی په افغان عالمه
 تاريخ شاهد دی زما قام څوک ایل کولای نه شي
 په دسيسوا ونیرنگويي ښکیل کولای نه شي
 داهغه قام دي چي دشمن تل تري زبون تللی دي
 هارد سکرو توڅوک دځان امیل کولای نه شي
 په ټول تاريخ کی پي ورکړی امتحان عالمه
 دظلم اوردی لگیدلی په افغان عالمه
 نن که په سرو بمونووران شواو وورانیري پسي
 یادځوانانو کړي دي چي رږيږي پسي
 نن که په سروینوکی رغړي حسيني سرونه
 یا که وطن می کنډواله باندي بدلیري پسي
 خوپه روسانو هم تنگ شوی لوی جهان عالمه
 دظلم اوردی لگیدلی په افغان عالمه
 دمجاهد تکبیر چیغي می جهان لړزوي
 دحق تاري يی لاندی ځمکه پاس آسمان لړزوي
 دځای دمینی پتنگان په سرولمبو گدیږي
 دتوري خړپي هر سنگراوهر میدان لړزوي
 په ټول عالم کی يی رسوا کړل سره روسان عالمه
 دظلم اوردی لگیدلی په افغان عالمه

دخدای (ج) بنده دبندگانوبندگی نه منی
دل تر لاس لاندی بی پته زندگی نه منی
افغان آزاد دی پیدا شوی تل آزادیه اوسی
سرورکوی شی ، خود سرخمیدگی نه منی

دآزادی په مینه تیردی له خپل ځان عالمه
دظلم او وردی لگیدلی په افغان عالمه
غرواله ! سرچی ورکوی له هغه سرنه قربان
چی په سرووینووی گلگون هغه سنگرنه قربان
وینه دتن چی ورکوی دخپل وطن په مینه
چی په گولیووی غلبیل هغه تترنه قربان
زه هم دداسی ستر مقام یم په ارمان عالمه
دظلم او وردی لگیدلی په افغان عالمه

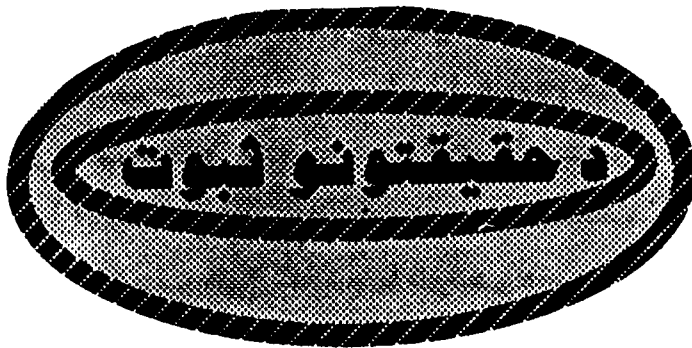

سوانح مختصر برادر ملنگيار

محمد آياز "ملنگيار" د
د ښار وولايست
د پېښور د پېښور کلي
کې په ۱۳۲۵ کال
زېږېدلی . او په
۱۳۴۶ کال د کابل له
عالي دارالعلوم
نه فارغ شوی او تر
۱۳۶۰ کال پورې يې
په هيواد کې دنده

د ښوونکي دنده اجرا کوله . خو کله چې په (۱۳۶۰) کال مهاجر
شونوپه ۱۳۶۱ د " تعليمي نصاب " غړی شوا ولدي وروسته
د مجاهد په عالي لېسه کې معلم وښا د حزب اسلامي د ليکوالو
غړی شو . له دويم ټولگي نه تر اتمه پورې يې د درسي
کتابونوپه تدوين کې برخه اخستې او د شعرونو د ښوون يې
لاتراوسه چاپ شوی ندي .

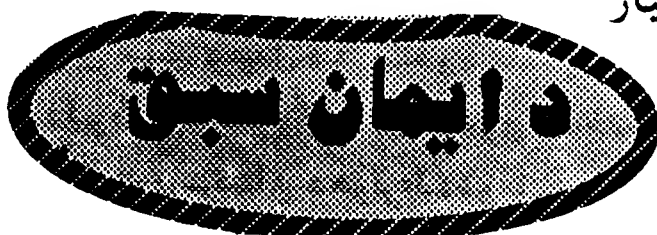
زه دنوح، په کښتۍ نا ست يم په طوفان کې مې امان دی
چې له دغې بېړۍ پاتې ځان پي وېړی په طوفان د دی
په یقین حق ته تسلیم شئ چې پری امن مود ځان دی
چا چې حقه لاره پرېښی پاتې شوی په میدان دی

°°°°°°°°°°

پری دگتوباران شوی د عمل له بدو چارو
قوم د لوط، ع، ته نظر وکړی، تبا ه شوی په څه شان دی
د صر په با د هلاک شول سرکښان د هود، ع، له قوم ه
چا چې حق پیغام منلی ژوندی پاتې په جهان دی
د ماهی په نس کی گوره دیونس، ع، د ژوند ما ناته
چې ادب لری عمل کی خدای، ج، ساتونکی دانسان دی
ورځ او ورده دیوشع سوال کړه لمر ولاړ په څل مکان و
چا چې خدای، ج، ته مخو کړه په ایمان وایم کاسران دی
دموسی، ع، په پیدا یښت کی ډیری میندی شولې بوری
د فرعون حال ته گوره رود نیل یی نمایان دی
د نمرود د ظلم سورا ورکلیک ایمان سیزلی نه شی
ابراهیم، ع، ته سری سکرو تی د گلونو گلستان دی
د مرتد پیا چاله ظلمه الیا س، ع، وخت لوړ و غو و ته
په ملک داسی قحطی را غله لکه نن افغانستان دی

وړمځی اورپری وړولی دشعیب دزړه ازارنه
 دایمان خاوندبچ شوی په لوی فضل دسبحان دی
 دایمان هیبتی چغه په ملحدوزلزله ده
 دتکبیرهره ناره مودصالح، دوخت داستان دی
 ددجال دمرگ سبب به دعیسی، دلاهمسا شی
 عاقبت دبری برخه په نصیب دمسلمان دی
 لوی هادی دهدایت خپل عالمیانوته رحمت کړ
 درحمت دتکمیل خسته محمدص، اخرزمان دی
 چی زموږمؤمن به دی دا حکاموپه رنهای کی
 دحبیبص په خوړوشوڼدوبیان کړی خدای ج، قرآن دی
 که موملک ته طوفان راغی حق بی شوه دخلاصون لاره
 که چا حق رسی کړه تینگه پاک الله ج، بی نگهبان دی

برادرملنگیار

ټولونه هیرشوی وم بیا جهان کی یادشوممه
 لوړتاریخی نوم ته می خسته دبنیادشومه
 ویاربه می په نوم کوی کرښی دتاریخ معنام
 نن به می سبالولی در س دخپل اولادشومه
 خپل راتلونکی نسل ته زده کړه دجهادکوم
 ماچی دایمان سبق واخیستواستاد شومه
 غریبه شان دشمن می خپل نیغ. په زړه سوری کړلو
 نوم به می یادیری تل زه دوخت فرهادشومه
 پا که اسلامی خاوره می وینوپسی تبری وه
 ورمی کړی اوبه په وینوپا خیدم اباد شومه

لاردها دت گوره ژوندی ابدی په کــــی
 تل به بیا ژوندی پائیم مرکه په جهادشومـــه
 ستا مادی قوت لره پانگه دایمان لــــرم
 دادایمان توره وه مرگ چی دالحادشومـــه
 چا به ویلی داچی زه تاباندی بری مومـــم
 ستا دپرنیدوسره وړدا اعتماد شومـــه
 دادا براهیم (ع) لارده زه چی پری روانیمه
 اورشوراته سره گلان مرگ دهرشادشومـــه
 نه گریږم سم به یم تل د عقیدې په لور
 ستا دظلم اورکی زه سخت لکه فولادشومـــه
 درس دی هر دښمن لره فکرکه په سرلــــری
 ا ه می تراسمان رسی زه که په فریادشومـــه
 ستا دښکیل له ظلمه ټول ځان خلاصی به شــــی
 وگوره پا خون زما ټولوتـــه امدادشومـــه
 خدای (ج) ته که منظوره شی وینی د بدن زما
 وایم ملنگیا ریمه هله به ازادشومـــه

والسلام

زمن می‌رس

زمن می‌رس ، من کی ام چه میکنم چکاره‌ام
چرا چنین اسیر غم ، زهرخوشی کنسار ه‌ام
دلی چولاله پرزخون وسینه‌پاره پاره‌ام
جهان سیه بود زدود آه پر شش راره‌ام

چرا گرفته طالعم ، چرا سیاه ستاره‌ام

می‌رس از دلم که من شهاب آسمان بدم
زکوی عاشقان بدم زبزم عارفان بدم
ز زادگاه تهمتن زکشوریلان بدم
همه قمر بوند من ثبات کهکشان بدم

نه این که بینی ام که سرنگون زیشت باره‌ام

خضاب‌گون هوا به کوه‌ها رمن وزیده است
به بوستان من خزان آتشین رسیده است
زدیده و دلم بجای اشک ، خون چکیده است
که عنکبوت روسیان به لانه‌ام تنیده است

از آن ، نفس به تنگنای سینمه در شماره‌ام

بسوخت ملحدان چه باغ من چه خرمنم
بخورد ملک وهستی ام ببر دپاک معدنم
بزیر پای پیل آهنین نمود مسکنم
سرود کوس ظلم و شرک را بکوی و برزنم

درید مصحفم ، شکست مسجد و منساره‌ام

دوچشم باب من زانتظار من سپید شد
بمردمادرم زبس که موج غم شدید شد
جوان برادرم زتیغ کین شهید شد
چو غنچه خواهرم ز انفجار ناپدید شد

رسید خنجر دلان به طفل گاه — وارهام

اگر شکم گرسنه و گریه نه پیاستم
اگر که دست خالی ام و اگر که بینواستم
خوشم به اینکه امت رسول با صفاستم
تو کلم به حق بود که بنده ی خداستم

بغیر جنگ با عدو نبود و نیست چاره ام

ازین سپس من وجهادم و تفنگ من
بریده پاش را عدو که سرزده به جنگ من
گریخت آخرازمیان ضربت خدنگ من
رسیده شیشهء امیدا و همیشه سنگ من

بروز جنگ با عدوگران چو کوه خا ردام

نقیب راستین قیام ما

مجاهدانثار تو سلام ما
 درود بر تو ای یل همام ما
 تو مفخر جهان و آدمیت یی
 تو مظهر صلابت و قیام ما
 ز عزم تست لرزه بر قصور ظلم
 ز رزم تست شهره گشته نام ما
 ز شاهکارهای تست در مصاف
 شکوه ما، جلال ما مقام ما
 تو درس داده یی بدشمنان دین
 گرفته ای ز خصم انتقام ما
 تو شاه شرزه شیرهای روزگار
 تو مهر آسمان نیل فام ما
 قیود بردگی گسست رزم تو
 ایام جاهد خجسته گلم ما
 چه گویمت به مدح چون مقام ما
 مقام تو، مقام تو مقام ما
 زهم نبرد بدسگال خصم به
 که روبروست با وی اختتام ما
 فتوح تو ایافسانه زممان
 چو خار شد بدیده خصم ما
 بدانند این خصیم ما که تا ظفر
 بسوی اوست آخته حسام ما
 دو چشم اشکبار دشمنان تو
 همیشه اشکبارای امام ما

امام مابه رزم راستین مـ
نقیب مابه راستین قیا مـ
نصیب خصم تو صرام و آذر نـ
قسیم تو ظفرا یا مـ
به ارتفاع آفتاب از زمیـ
درا زباد عمرت ای همـ

سوانح مختصرمخترم گلزارك خدران

چگون گل زړك خدران
د پكتيا ولايت دشواك
د علاقداري اوسيدونكې
دى چې په ۱۳۴۳ كال
له جري پوهنتون نه
فارغ شوى چې د لوړو
او عالي زده كړولپاره
دا مريكا متحده ايالاتو
او هندوستان ته هم
تللى اولدى سربيره

چې د كابل په جري پوهنتون كې يې دا استادى دنده ترسره
كړې په داتمه فرقه او اسما رليواكې هم وظيفه ترسره كړې ده
په ۱۳۵۸ كال مهاجر شوى او په مختلفو سيمو كې يې د
"روسي سوسيال استكباري" د بنس بر ضد جنگي عملياتو كې
برخه اخلي .

دا اتحاد اسلامي مجاهدين افغانستان د نظامي كمېټې
دشورا غړيتوب يې هم لرلى او اوس د دفاع وزارت د ادارې -
رئيس په توگه وظيفه اجرا كوي . فلسي آثار يې دا دي .
۱- درسونه غمرونه ۲- پكتيا د پاك خون جهاد په څپو كې
۳- پكتيا د جهاد په غلبو كې ۴- د سنگردرس ۵- د جهاد
قرباني ۶- د حق جيفه (منظوم) ۷- د سنگر سندرې (منظوم)

جگرن گلزرک «حدران»

دسیکي داغ

خلقى د خدای رسول په حق کي کړا و کورپا تي شو
په دى سبب ترينه روسی ابلیس په کورپا تي شو
وايي چې پلارنيکه دروس خوگ اوخنزیر تیر شوی
په خنزیر توب کي پرچمی دروسی وروپا تي شو
روس له خلقی کره په کور کهول کیدلو ســـــره
دسیکي داغ يی په لمنوباندي سورپا تي شو
دخپل نا موس غل څو کیدا رشود روسی لپاره
دسیکي نوم شهرت يی خپور شو په هر لورپا تي شو
دين اونا موس چي په خلقی منصب دا وکړی وء چا
اوس په اوړويی درت بوقطا رپیغورپا تي شو
د غلامی هوا هوس بدله يی دا شوه ورو نـــــو
مزد د خدمت يی اوس یوازی ورته گورپا تي شو
دروس جا سوس اودا مزد ور خلقی پرچم گوندونه
هریو دښمن دخپلی مېنی هم دمورپا تي شو
خلقى پرچم ته په تاریخ کي پا تي شوی څه دی .
دکي، جی، بی غذا رجا سوس هریو مزدورپا تي شو
خلقى پرچم ته نه ایمان اونه وطن شوپا تي
داغ دذلت يی هم په تندوباندي تورپا تي شو
په سره افت باندي پمن که ژوندي پا تي کړچا
نودهستی په خرمنونو کي يی اورپا تي شو
بی له مرگيه بل علاج دپمن څه کیدای شی
هوکی ایوازی يی مرگ ژوبله بڼه دستورپا تي شو
وطنه اوستا ددښمنانو دښمنی په وړانـــــدي
تپ دا حساس موتل نا ورین اوهم نا سورپا تي شو

که دذری هومره غیرت چیری وی پاتی دوی ته
"زدرانه" کړی دی افتخارنومی تربورپاتی شو

باري خدايه!

هغه زړه چې په طاعت در ته خو زیږی
اوا حساسی ستاپه دین ورته سوزیږی
تیتیی مه کړی بل هیچا ته باری خدايه!
داسې تن چې په سجود درته کوزیږی

* * *

چې روسی ته به ولاړ وو خو پرسرونه
غوځیدو ته همدغه دی ورسرونه
ستا عظمت ته چې تیتیری باری خدايه!
خوړدی نه وی بل هیچا ته لوړسرونه

* * *

غچ به دکوم ساده هیرېږي

چې په نکریزوسره کیدل په وینوسره دی دلته
زړونه موغوځ دورورپه ژوبله یاد تره دی دلته
غچ به دکوم ساده هیرېږی کونډو او بورو او رارو!
روس که تبلی مزدوران یی راته پړه دی دلته

خوگه روسیه!

خوگه روسیه پکه! دادلابلنه سپکه
کوپری دما ته خووه اوس دی لکی هم ورکه
کته په تیښته لاری داهم درواا وره له مور
درنه دایاتی تازیان په ژوند به نگیری څکه

* * *

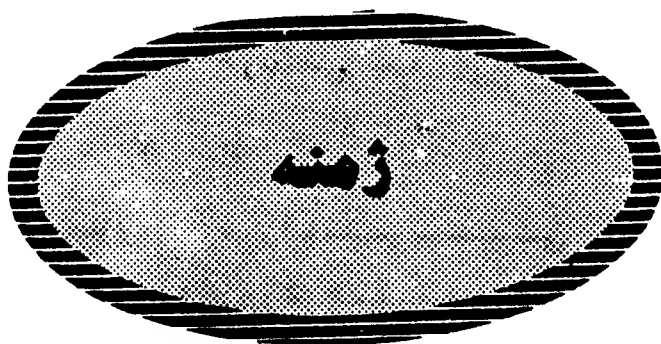
دمجاهد وینا!

خوگه روسیه ستاله ژوبلو خبرداریمه زه
اوس له آموڼه پاس په هاخوا در پیدا ریمه زه
که تا موژوبلو ته د خلق پرچم گوندونه جوړی
له ما هم وا وره چی د ژوبلو اولدا ریمه زه

، * * *

تروږمی دخپل ټیکری پیڅی کړی ټولسی
چی سپوږمی دغروله شاپه راخټوشوه
د "آریوب" دیوه کلی په یوکورکی
ناوی انجل وخیل خاوندته په سلگوشوه

* * *

ویل یی ځه الله (ج) دی مل شهروانیږه
له نیکوده راته پاتی دغـــــــــــــــــه لاره
په "چوڼی" د "سرو" لښکری پندی شووی
دمیرو نوچاره څه ده بی پیکاره

* * *

ته ورځله جنگیالیو سره مل شه
زه به ستاپه نامه ناسته وم جانانه
زه به ټول غمونه کالم پروانشته
که هرڅو ستاجدایی ده راته گرانه

* * *

مشخصات

بزم شاعر	نام کتاب :
محمد اکرام «اندیشمند»	مرتب :
ریاست عمومی مطبوعات وزارت دعوت راہ شاد	ناشر :
اول حمل ۱۴۶۹ هـ ، ش	تاریخ چاپ :
ار - - پشاور - پاکستان	چاپخانہ :
۲۰۰۰ نسخہ	تیراژ :
•	قیمت :

د " روکیان " له کلی جوړه قافله شوه
چی غازیان دآزادی په لارکتا رشلول
دافغان دنگ تاریخ په جوړیدو
ولسونه قربانی ته چی تیار شول

* * *

هرکلی ته یی سپوږمۍ وه راوتلۍ
سپینی وړانگی یی په غرور غوځوړی وی
رڼاگانو ورته لاره وه فرشت کۍ
د "امت" دا زموښت سختی شیبۍ وی

* * *

دچوڼۍ په شا وخوا کی لښکرویش شول
هریوځوان خپله مورچله ونیولله
سم لادوی ځای په ځای نه وو چی جنگ پیل شو
د تکبیر نارو دره وښورولله

* * *

توله شپه جگړه جاری وه ترسهاره
په چوڼۍ دراکتولمبی وی بلۍ
ددښمن توپو، دستگاوترگهیځه
سری گولی په مجاهدو وورولۍ

* * *

چی سبا یی جازی کلی ته راوړی
دسرفروشو، خدای "ج" پرستومینانول
سپینی بڼی وی په سرووینو گلگونۍ
دویاړمنو هیوادپالوشهیدانول

ناوی انجل چی دځا وندله مرگ خبرشوه
 دوحشی هوسی په شان وترهیدلــه
 شوه په بیره راره ی دکلی جم ته
 درنگ ساعت دځا وندکت ته ودریدله

* * *

یوه شیبه لاس په دعا وه چـپ ولاړه
 په سکوت باندي بدل شول فریادونه
 یوناڅاپه یی له خولی وخته چیغه
 سترگو پرینودل دا وسکو جلبـونه

" زلموپه جنگ کی وینی تـوی کـړی
 ناوی ړندی کړی چی کوندتون نه قبلوینه "

سوانح مختصر استاد ذره

استاد ذره مسکونه شهر
 خلم ولایت سنگگان
 بعد از به پایان رسانیدن
 دوره ابتدایی تعلیم
 خود در ۱۳۳۶ هـ ش شامل
 دارالعلوم امدیه
 گردیدند. ایشان از
 سال ۱۳۳۹ هـ ش شریعه
 بعد در جهان شاعری
 و نویسندگی قدم

گذاشتند. استاد ذره در سال ۱۳۴۷ از مدرسه ابوحنیفه کابل
 فارغ گردیدند و در لیسه خلم به حیث معلم موقت شدند.
 استاد ذره در سالهای ۱۳۵۳ و ۱۳۵۷ از طرف رژیم دأود و تره
 کی جمعا " دو سال زندانی شدند و در سال ۱۳۵۹ به پاکستان
 هجرت نمودند و در مدارس و مکاتب حزب اسلامی در طول
 هجرت به حیث استاد ایفای وظیفه کردند. اشعار و مقالاتشان
 در نشریات جهادی به چاپ رسیده است و در دوره قبل از جهاد
 نوشته ها و اشعارشان در روزنامه های بهادر، قاریاب
 مجله پیام حق، اصلاح و انیس انتشار یافته است

جهان آماده پیکارشای همنوا برخیز—
نمی خواهد بزنجیر اسارت بسته پا برخیز—
ز خاک کشتگان عشق یکسر لاله می خیزد—
بدل داغ تمنای نهی گلگون قبا برخیز—
با هنگی زهر سوکاروان میکشد محمدا—
که در اوج فلک پیچیده آهنگ در ابرخیز—
بدنیا پایمردی ننگ ازوابستگی دارد
اگر چندی ضعیفی فارغ از فیدعما برخیز—
درین دنیا دوسنگی کند مت را آرد می سازد
ثباتی گرهمی خواهی ز قلب آسنا برخیز—
گاهی در شرق سیلابی گهی در غرب سیلابی
بهرجا واژگون خصمی بگرداب بلا برخیز—
بده امروز دنیا را برستا خیز پیغامی
که قانون جفا بشکن با نین وفا برخیز—
ندا آید مرا از هدهد کوه سلیمان نام
من آن یکم که سکونم بد بلفیس سارخیز

حنا بند کف پای شهیدی عشق را نـا ز م
 بشور آورده خاکم را که همرنگ حنا بر خیز
 بیا در کربلای عشق تا کرب و بلا بینی
 اگر کرب و بلا بینی بیا در کربلا بر خیز
 نه صید ز مینگیری که صیادت بچنگ آرد
 پرو بالی بهم بکشا با وج کبریا بر خیز
 درین صحرا دل شبها زمین را مده آهویی
 بیا دبره ی بومیکند کای دلربا بر خیز
 نمی یابد چو آهوبره ی شوخ و قشنگ خود
 غباریاء س بر سومی فشانده رکجا بر خیز
 چه خاکی میکند بر سر بیا در وطن سازی
 چو بیند مادری او را بخون گرم شنا بر خیز
 اگر پابند زندان دهان آژدها باشی
 با استقبال آزادی بکام آژدها بر خیز
 پیام از کوه با باده سمرقند و بخارا را
 گراز گرگان آدم خوار خواهی خون بها بر خیز
 غریق رود آموئی ساحل راه می پویی
 شکست شیشه موجی امیدی پر صدا بر خیز
 بها موج میم هر کس بسوی مطلبی راند
 شکسته ز ورق بی بادیا نمنا خدا بر خیز
 اگر درمان دردم را زبی دردا ن نمی جویم
 پی درمان دردم تو ای دردا شنا بر خیز
 شب تاریک جام می کف پیرمغان داریم
 چو لغزد پایش ای مطرب تو با چنگ و نوا بر خیز
 نه رشا می شفق چون می خورد برباد خورشید
 بهجران مهی چون ذره نبود مبتلا بر خیز

سوانح مختصر خواجه موسی «قریور»

خواجه موسی قریور
فرزند خواجه محمد
اسماعیل در سال ۱۳۳۷
ه. ش در ناحیه خیابان
شهرک کابل متولد شده
است. ایشان از دانشکده
حقوق و علوم سیاسی
دانشگاه کابل فارغ
شده و بعداً فراغت به
حیث استاد در دیپار

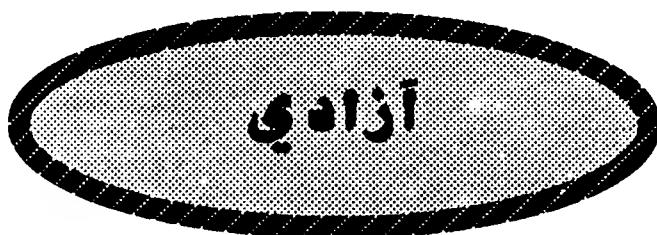
نسبت حقوق عامه دانشکده مذکور شریف گردیدند
برادر قریور مدت چهار سال حسن را در دوره خاکستری
کمونیست ها در زندان بلجیخی سیری نمودند و بعد از آزادی
راهی دیار هجرت شدند.

اکنون بدین استاد در انستیتوت دیپلوماسی حزب اسلامی
افغانستان تدریس می کنند.

برادر قریور در مورد شعرها و تصور خود را چنین بیان می دارند:
"شعر را ستین با زتاب درد و درک و پیام و رستاخیز را عراسد
و تعبیر چنین مفهومی جز شعرها و چیز دیگری بوده نمی
سواند ولی نباید فراموش کرد که جفا دعما و مظلومانی از علم
و هنر است و شعرش نیز باید از همین سرچشمه زلال سیراب
شود. شعرها دنیا بد مثل خبر روز مقطعی با شدن قربانی میر
زمانه نشود."

ایشان تعداد اشعار خود را دویصد یا رجه تخمین می کنند

سرآزاده می خواهی بنوش از جام آزادی
که تادانی به قدر مستی سرسام آزادی
چه رمزی هست یارب در طلوع صبح رستاخیز
که می رزمند مردان خدا در شام آزادی
تو در کنج قفس زخمی و من شرمنده خویشم
که سویت با چه چشمی بنگرم هنگام آزادی
شما ای رهنوردان شهید کشور خونین
بخوا بید بعد از این درست آرام آزادی
کجا دشمن تواند صاحب این مرز و بوم گردد
خدا افغانیان را آفرید از مام آزادی
به خون خود بشویم داغ ننگین اسارت را
که من آزاده ام مرگم بود فرجام آزادی
اگر قاموس هستی را سراپا زیر و روسازی
نخواهی یافت یک گلوای، چون نام آزادی
شهیدی، گاه جان دادن به هم رزمش چنین فرمود
شهادت را گرفتم از خدا، انعام آزادی

سوانح مختصر عزیز اللہ حصاری

نوم می عزیز اللہ د
سکرھا رولایت دگلجایی
حصارک دنیا ورپہ کلی
کی دفاعی حفظ اللہ
جبارخیل بہ کورکی بہ
کال ۱۳۲۹ (ا، ل، ا، -
ه، ش) دینا تھرا غلم
بہ ۱۳۵۵ هـ ش کال
دگلجایی حصارک لہ
لیسی نہ بہ عالی درجہ

فارع نوم. عالي تحصيلات مي دگابل پوهنتون دږسواو-
ادبياتوپوهنځي دپښتوځانگه کي دماسټري تردرجي ترسره
کړل.

دا جي دلخېل ٽولگي ممتاز حاصل اوڀه لومړي درجه
فارغ نوم ، د سنگرها ربه پوهنتون کي دا عاڌيه حيث
وتاکل نوم اوڀه کابل پوهنتون کي سي مقرري دلخېلو
ستونز ولدا مله ونه شوه .

له اووم ټولگي ته مې په شروېلوټيل کړی لومړنی شعر
مې هغه وخت ووايه چې په ۱۳۵۰ هـ ، ش کال په فراه کې
سخت سيلاب راغی او دولس سوه کورونه يې له ځمکې سره
برابره کړل دشعر مطلع وه:

ناخابه را خبرشوم چه سیلاب را غلی دی
سیلاب نه دی دلدای له خوا عذاب را غلی دی

په شعركي د جبار خيل ، پاك ، خضاري تخلص كوم .
اوس په هجرت كي د وطن دا زادي او په هيواد كي په دواغليسي
معني دا اسلامي حكومت د قاسميد و په خپله د قلمي او بدني جهاد
په ډگر كي دروعم .

د ننگ حماسي

حماسي د ننگ جوړيزی د حالاتو کړليچو کي
د غيرت او ښکي غړيزی دا حساس په سردر وکي
حق باطل مقابلېده لږ زوی د زړو نوستنې
شاه زلمی چمتو ولاړدی د جهاد په سنگرو کي
نه یی سترگه له سکا سوځی نه یی خیال په الوتکو
د الله ج رښتین لښکر دی تل به پایي تا ريخو کي
نړیوال گوته په غاښ دی د موء من افغان تهر ته
ویروی پری اولادونه روسی مینوی په زانگو کي
د منزل له هسکه با مه د ژوندون سا کښ غږونه
م په دم چی را درومی د وحدت په ولولو کي
د برلین دیوال را پریوت د وحشت تفرتو لیږی
د هریت په ګوندو شوی کمون سوځی په لمبو کي
ارادی پولادی شوی ستړیا کدی دی تنرلی
دا سلام رپی به رپی دکا بل ارګ منارو کسي
پرچمیان تبي نیولی د خلقیانوسا بنسدي ده
خوب یی سرته دی ختلی دروسا نواندیشنو کي
دهجرت په تاج محل به مسلمان شاهان ویاړی
خپلواکی ممتاز ه غواړی دا سلام په پلوشو کي

18
B

3.534

HAN

733

...sp/

حکومت مؤقت اسلامی افغانستان

وزارت دعوت و آرشاد

ریاست عمومی مطبوعات

مینہ بیلہ عقل بیل دی معرفت پہ مینہ کیری
نظرونہ، دیدنوںہ دو مال پہا رمانو کسپی

تیتا وپاش لوہی ژوری پرخیدل ولا پیدل دی
درشتینی مینی را زدی را معلومہ لیونو کسپی

پہ خلوت کپی لُحانتہ ناست وی یادوی تللی یادونہ
نوی غم یی غم تازہ کپی چپی را او شکی جرگو کپی

اسویلی سا رہہ سا رہی شنولو خرو کپی لمبیژی
بندیوان یی دیدنوںہ دھجران پہینجرو کسپی

تلوسو کی داتن یی زہلہ واکہ شی بی واکہ
تری چا پیرہ ددردغیزوی دستومانہ ژوندلحظو کپی

بہ چا پروت خا دردگلو پہا رام کپی دیدنوںہ
خینی ستہی ما رہہ درومی دمجهول پہترپمو کپی

لہ لُحانگونہ ترلحدہ پہتیتہ مینہ پاییی
لہ ہرعیبہ پہا مان وی پہدلبندہ بلندو کسپی

بسم الله الرحمن الرحيم

پیشگفتار

ریاست عمومی مطبوعات وزارت دعوت و ارشاد دهر دهمین سال روزتجا و زروسیده بر حریم سرزمین اسلامی افغانستان نمایشگاه باشکوهی را که در آن عظمت و شکوه جهاد افغانستان از یکطرف و وحشت و جنایت روس و کمونیسم از طرف دیگر به نمایش گذاشته شده بود، دایر نمود. این نمایشگاه رسماً بنا م «نمایشگاه جهاد افغانستان» در بیست و پنجم جدی ۱۳۶۸ هـ، ش در نیشترها ل شهر پشاور توسط اسناد سیاف صدراعظم حکومت موقت اسلامی افغانستان افتتاح شد و بنا بر استقبال گرم هموطنان مهاجرو برادران انصار تادهم دلو ۱۳۶۸ ادامه یافت.

در این نمایشگاه آثار فرهنگی و هنری مرتبط به یازده سال جهاد کشور جون : کتب و رسایل ، مجلات ، جراید ، پوسرها ، تقویم ها ، کاریکاتورها ، عکس ها ، آثار رسامی خطاطی ، صنایع دستی معیوبین جهاد ، فلم های جهادی و هم چنان آثار نظامی و فرهنگی به غنیمت گرفته شده از دشمن به نمایش گذاشته شده بود .

تعداد عکس های به نمایش گذاشته شده به هفتصد عکس بزرگ و بیش از یک هزار قطعه عکس کوچک می رسد که برای بینندگان در معرفی عظمت جهاد ، قهرمانی مجاهدین ، مظلومیت ملت افغانستان و بیدادگری و وحشت روس نقش

عمده و خوبی را ایفا نمود.

تاء شیرنمایشگاه بر روحیه برادران انصار پاکستانی و سایر اتباع کشورهای خارجی که در پشاور بودند و از نمایشگاه بازدید نمودند چنان فوق العاده بود که مردان زنان و حتی اطفال برادران انصار پاکستان بر سلحشوری صبر و استقامت مردم افغانستان تحسین میکردند و اشک میریختند و بر مظلوم و وحشتناک روس و کمونیست منفرین می فرستادند.

انشاء الله در مورد نمایشگاه رساله های جداگانه رابه نشر میسپاریم که در آن توضیحات بیشتری در مورد آثار به نمایش گذاشته شده داده می شود و عکس هایی از آثار و مواد نمایشگاه و هم چنان نظریات بینندگان را که در کتاب اظهار نظرها در مورد این نمایشگاه نوشته اند در آن رساله به چاپ می رسانیم.

در جریان چنین نمایشگاه ها شکوه ریاست عمومی مطبوعات وزارت دعوت و ارشاد به همکاری ریاست ثقافت اسلامی این وزارت اقدام به تشکیل محفل مشاعر نمود. محفل شعر در دوم دلو در جریان نمایشگاه دایر شد و همین نمایشگاه جهاد از عظمت و شکوه خاصی برخوردار بود.

در این محفل یازده تن از شاعران ورزیده کشور اشعار خود را در برابر جمع کثیری از شعرا، نویسندگان و شخصیت های چیز فهم و آگاه کشور قرائت کردند که همه مورد علاقه و دلچسپی حاضرین قرار گرفتند.

بنابر اهمیت و شکوه مندی محفل مشاعر فوق الذکر، ریاست عمومی مطبوعات تصمیم گرفت تا اشعار قرائت شده در آن محفل رابه شکل رساله های بدست نشر بسپارد و در پهلوی نشر اشعار و خلاص سوانح و عکس شاعران نیز به چاپ برسد و قبل از مطالعه اشعار مقدمه ای را که در آغاز محفل

شعربعدا ز تلاوت قرآن عظیم الشان قرائت گردید، مطالعه
می فرما بید .

شعر امروز و شاعر امروز

شعر تجسم احساسات ، مولود تخیل و فوران اندیشه
 شاعر است که شاعر در تبار زاین اندیشه خود از پدیده‌ها و
 رویدادهای گوناگون جامعه انسانی و دنیای زیبا و مخلوقات
 رنگارنگ جهان هستی الهام می‌گیرد .
 شاعر ، شادی‌ها ، مصیبت‌ها ، دردها و رنج‌های جامعه
 خویش ورستی‌ها و محاسن پدیده‌ها و رویدادهای کاینات را با
 زیباترین کلام که اثر عمیق و ژرفی بر قلب همنوع
 اش میگذارد ، بیان میدارد .

در این شکی نیست که آیدیا لوژی و جهان بینی شاعر
 و جگونگی او ضاع و شرایط سیاسی و اجتماعی یک جامعه و یک
 کشور در شعر شاعر تاثیر عمده میگذارد و گاه گاهی حاکمان
 زمان این استعداد بزرگ را به نفع خود چرخانیده‌اند . اما
 هرگاه شاعر از آیدیا لوژی راستین و رسالت برانگیز برخوردار
 باشد ، یقیناً " که استعداد او مورد بهره‌برداری ارباب ستم
 و پیداد واقع نمی‌شود و شعر شاعر از مطالب و تزویرا و الهام
 نمی‌گیرد .

برو این دام برجای دیگر نه
 که عنقا را بلند است آشیانه

و در همین جاست که در شعر تعهد و رسالت ایجاد می‌شود
 و شاعر انسان متعهد و رسالت‌مند می‌گردد .

شعر در کشور ما با در نظر داشت همین ماهیت و کیفیت
فرازونشویی داشته است .

اما در دههء اخیر جهاد و انقلاب اسلامی افغانستان ، شعر
در قلمرو جهاد مسیر کمال واقعی اش را با زیافت و همسان
ترتیب که جهاد در افغانستان نظام منحنی قبیله سالاری را
تغییر داد و جای خونین همیار با حاکمان را فرماندهان
جوان ، متعهد و مکتبی که اکثراً از مظلوم ترین و بی وسیله
ترین طبقهء اجتماعی جامعهء ما بودند ، گرفت . به همین
ترتیب انقلاب اسلامی در شعر نیز انقلاب ایجاد نمود و به شاعر
الهام تازه ای بخشید و شعر را متعهد و رسالتمند گردانید . نه
تنها که در دورهء جهاد مسلحانهء امت اسلامی افغانستان
شاعران متعهد و رسالتمند تبارز کردند بلکه حتی شاعران
که مدت ها در خدمت اربابان ستم قوار داشتند و مفا سد و
مظالم آنها را در قالب زیبای شعر بیان میکردند ، در دورهء
جهاد در خدمت مردم قرار گرفتند و درد مردم را بیان کردند و به
صاحبان زور و تزویر و بیادگران عصیانگر نفرین فرستادند .

آری !

شاعر امروز جامعهء ما شاعر دیروز دربار نیست که از
خط و خال شاه و شاهزاده حرف بزند و بر شکوه ایوان و رکاب
اسب سلطان قصیده سراید .

شاعر امروز ، شاعر مردم است . شاعر امروز آرمان برخاسته
از قلب مردم را در بهترین و زیبا ترین کلام موزون بیان
میدارد .

شاعر امروز چهرهء المناک ، سینهء پرداغ و قلب خونین
بیوه زنان و چشم اشکبار یتیمان را به تصویر می کشد .

شاعر امروز از مصیبت های جانگاہ ، رنج های بیکسران ،
مظلومیت مردم و ویرانی غم انگیز میهن خود حرف میزند .